

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7Co/95/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4121207223
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2025:4121207223.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a členiek senátu JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. XX/XX, C., zastúpený: Advokátska kancelária CIMRÁK s.r.o., so sídlom Štefánikova 7, Nitra, IČO: 36 868 876, proti žalovaným v 1. rade: D. E., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F. XXX/X, C., v 2. rade: G. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom I. A. J. XXX/XX, G. B., obaja zastúpení: JUDr. Dalibor Pavelka, advokát, so sídlom Pribinova 46, Hlohovec, IČO: 42 402 344, v konaní o zriadenie vecného bremena, o späťvzatí žaloby, o odvolaní žalovaných v 1. a v 2. rade proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 16C/26/2021-767 zo dňa 28. augusta 2025, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch týkajúcich sa trov konania (výrok II. a III.) **z r u š u j e** a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie I. výrokom konanie zastavil, II. výrokom rozhodol, že žiadna zo strán sporu nemá nárok na náhradu trov konania a III. výrokom rozhodol, že štát (Slovenská republika) má nárok na náhradu trov konania štátu proti žalovaným v 1. a v 2. rade spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 %, o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením.

1.1. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozhodnutia poukázal na obsah žaloby, ktorou sa žalobca voči žalovaným domáhal zriadenia vecného bremena zodpovedajúceho právu užívania, prevádzkovania a opravy vodovodu a kanalizácie a taktiež vstupu osôb na účely prevádzky, údržby, opráv a rekonštrukcie vodovodnej prípojky a kanalizačnej prípojky vrátane vodovodnej a kanalizačnej šachty na novovytvorených parcelách podľa Geometrického plánu č. 555/2020 zo dňa 19.11.2020 vyhotoveného spoločnosťou Geodetická kancelária GEA s.r.o., so sídlom Janka Kráľa 35, Nitra k pozemkom evidovaným v kat. úz. C. ako parcely reg. „C“ s parc. č. 2631/1, vo výmere 276 m², druh pozemku zastavaná plocha a nádvorie a s parc. č. 2630/1, vo výmere 289 m², druh pozemku záhrada, v prospech vlastníka pozemku evidovaného v kat. úz. C. ako parcela registra „C“ s parcel. č. 2630/3 vo výmere 234 m², druh pozemku záhrada. Súčasne sa domáhal náhrady trov konania.

1.2. Uvedol, že žalovaní podaním zo dňa 03.06.2025 súdu oznámili, že nie sú vlastníkami nehnuteľností zapísaných na LV č. XXX v katastrálnom území C., na ktorých sa žalobca domáha zriadenia vecného bremena, ale vlastníkom predmetných nehnuteľností je K. I., a to titulom rozsudku Okresného súdu Nitra č. k. 10C/90/2020-348 zo dňa 19.06.2023, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 15Co/32/2023-589 zo dňa 25.02.2025. V nadväznosti na uvedené, súd prvej inštancie dňa 05.06.2025 vyzval žalobcu v zmysle §138 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP na späťvzatie zjavne nedôvodnej žaloby, pretože v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra, pod sp. zn. 10C/90/2020 došlo ku konštatovaniu, že prevodné zmluvy sú absolútne neplatný právny úkon, v dôsledku čoho je už na LV č. XXX zapísaná K. I. a žalovaným toho času nesvedčí pasívna vecná legitímácia. Zároveň upriamil pozornosť na § 151o ods. 3 OZ podľa ktorého, možno zriadiť len vecné bremeno cesty, nie však vecné bremeno s iným obsahom, a to ani pri použití jeho analogickej aplikácie.

1.3. Pretože žalobca využil svoje dispozičné oprávnenie a vzal žalobu späť v celom rozsahu, súd prvej inštancie akceptoval späťvzatie žaloby a konanie zastavil. Súhlas žalovaných so späťvzatím žaloby bol potrebný podľa § 146 ods. 1 CSP, pretože v danej veci už začalo pojednávanie. Žalovaní v 1. a 2. rade súhlasili so späťvzatím žaloby, nie však s navrhovaným rozhodnutím o nároku na náhradu trov konania.

1.4. Súd prvej inštancie skonštatoval, že k zmene vlastníckeho práva k predmetným pozemkom, na ktorých žalobca žiada zriadiť vecné bremeno, došlo na základe rozhodnutia súdu z dôvodov na strane pôvodnej vlastníčky K. I.. Uviedol, že zmenu vlastníckeho práva a teda ani procesné zavinenie na zastavení konania nemožno pričítať žiadnej zo strán sporu. Predmetné konanie vedené pod spisovou značkou 10C/90/2020 však neiniciovala žiadna zo strán tohto sporu, preto nemožno dospieť k záveru, žeby prispela k zavineniu zastavenia tohto sporu. Tvrdenie žalovaných, že žalobca mohol navrhnúť zmenu na strane žalovaných, súd považoval za irelevantné a uviedol, že navrhnúť zmenu strany sporu je výlučne v dispozícii žalobcu. To, že žalobca sa rozhodol po zmene vlastníckeho práva vziať žalobu späť, nemožno považovať za také konanie, na základe ktorého by mu bolo možné pričítať procesné zavinenie na zastavení konania. Rovnako súd prvej inštancie poukázal aj na skutočnosť, že na aktuálnom LV je k predmetným nehnuteľnostiam zapísaná poznámka - Upovedomenie o začatí exekúcie 342EX 872/23 predajom nehnuteľností so zákazom pre povinnú nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami a zriadením exekučného záložného práva. Z týchto poznámok je zrejmé, že nová vlastníčka predmetných nehnuteľností má zakázané nakladať s nehnuteľnosťami a je predpoklad, že dôjde k predaju týchto nehnuteľností v exekučnom konaní a tým opätovne aj k zmene vlastníka, čím by došlo k predĺženiu konania a navyšovaniu trov. Súd tak dospel k záveru, že procesné zavinenie na zastavení konania nemožno pričítať žiadnej zo strán tohto sporu (§ 256 a contrario CSP) preto rozhodol, že žiadnej zo strán sporu nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

1.5. V závere uviedol, že rozhodol aj o nároku štátu na náhradu trov konania, ktoré mu vznikli v súvislosti s priznaním znalečného znalcovi L. B. M., N., pretože preddavok zložený žalobcom (500 eur) nepokrýval výšku priznaného znalečného v celkovej výške 980,26 eura. Vzhľadom na to, že Civilný sporový poriadok neobsahuje výslovnú úpravu práva štátu na náhradu jeho výdavkov, ktoré platil, teda či štát má alebo nemá právo na náhradu výdavkov vynaložených z rozpočtových prostriedkov súdu, súd v súlade s ustanovením čl. 4 ods. 1, 2 CSP a s prihliadnutím na princíp všeobecnej spravodlivosti dospel k tomu záveru, že od štátu nemožno požadovať, aby znášal náklady tohto sporového konania. Keďže súd nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnej zo sporových strán, pri rozhodovaní o trovách štátu skúmal, kto navrhol vykonanie znaleckého dokazovania. Zo zápisnice z pojednávania dňa 11.1.2023 vyplýva, že vykonať znalecké dokazovanie zhodne navrhli obidve strany sporu, a teda trovy tohto dôkazu by mali platiť každý v rozsahu 50 %. Žalobca už uhradil sumu 500 eur. Úhrada zvyšku trov dôkazu vo výške 480,26 eur, boli realizovaná z rozpočtových prostriedkov súdu, preto súd v súlade so zásadou spravodlivosti zaviazal spoločne a nerozdielne žalovaných v 1. a 2. rade, ktorí doposiaľ neuhradili nič. Vychádzajúc však z existujúceho stavu (úhrada trov znalečného z rozpočtových prostriedkov v majoritnej časti 300 eur – č. l. 490 a zvyšok 180,26 eura bude uhradená na základe uznesenia, č. k. 16C/26/2021-730 zo dňa 23.06.2025) a vzhľadom na existujúcu úpravu Civilného sporového poriadku, podľa ktorej trovy znaleckého dokazovania nemôže znášať štát, ale vždy zaťažujú procesne neúspešnú stranu sporu (resp. v prípade procesného zavinenia na zastavení konania, stranu, ktorá zavinila zastavenie konania), bolo potrebné rozhodnúť tak, že štát (Slovenská republika) má nárok na náhradu trov konania proti žalovaným v 1. a 2. rade (ktorú sú povinní uhradiť spoločne a nerozdielne), na čo nemá vplyv ani priznané oslobodenie od súdnych poplatkov v rozsahu preddavku na znalečné, pretože časť znalečné nekrytá preddavkom (480,26 eura) bola (z časti bude) vyplatená z rozpočtových prostriedkov štátu. Vzhľadom na uvedené, dospel súd prvej inštancie k záveru, že rozsah nároku štátu na náhradu trov konania proti žalovaným v 1. a 2. rade je 100 %, keďže rozhodovanie o trovách konania (tým aj trovách štátu) ponechal v rovnakom režime, pričom zohľadnil už aj uhradenie preddavku zo strany žalobcu.

2. Proti tomuto uzneseniu v časti trov konania (výrok II. a III.) podali v zákonnej lehote odvolanie žalovaní v 1. a v 2. rade, z dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP a odvolaciemu súdu navrhli, aby o podanom odvolaní rozhodol tak, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti výrokov II. a III. mení tak, že žalovaní v 1. a v 2. rade majú proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o výške náhrady trov konania rozhodne súd samostatným uznesením (I. výrok) a štát (Slovenská republika) má nárok na náhradu trov konania štátu proti žalobcovi v rozsahu 100 % (II. výrok). Uviedli, že súd prvej inštancie správne skonštatoval, že v prípade zastavenia sporového konania je aplikáciou ustanovenia § 256 odsek 1 CSP potrebné skúmať procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách. Poukázali na časť napadnutého rozhodnutia, v ktorom súd uviedol, že

k zmene vlastníckeho práva k predmetným pozemkom, na ktorých žalobca žiadal zriadenie vecného bremena došlo na základe rozhodnutia súdu, z dôvodov na strane pôvodnej vlastníčky K. I.. Vzhľadom k tomu, že konanie vedené pod spisovou značkou 10C/90/2020 neiniciovala žiadna zo strán sporu v tejto prejednávanej veci, podľa názoru súdu nemožno dospieť k záveru, že by ktorákoľvek zo sporových strán v tomto konaní prispela k zastaveniu tohto konania a teda nie je možné pričítať procesné zastavenie tohto konania žiadnej zo sporových strán. Uvedené závery súdu prvej inštancie považujú žalovaní v 1. a v 2. rade za absolútne nesprávne a v zjavnom rozpore s aplikovateľnými procesnými právnymi predpismi. Žalovaní dôvodili, že žalobca sa domáhal zriadenia vecného bremena vo vzťahu k pozemkom, ktoré boli v čase začatia súdneho konania v podielovom spoluvlastníctve žalovaných. Žalobca sa však nedomáhal zriadenia vecného bremena, ktoré by zaťažovalo priamo žalovaných, ale pozemky v ich vlastníctve, pričom žalovaní vystupovali v konaní v procesnom postavení žalovaných práve a len z dôvodu ich vlastníckeho práva k pozemkom. Ak následne došlo v priebehu konania rozhodnutím súdu k obnoveniu vlastníckeho práva k pozemkom v prospech pôvodnej vlastníčky, táto skutočnosť je zjavne úplne bez akejkoľvek právnej relevancie vo vzťahu k nároku, ktorý si uplatňoval žalobca v tomto konaní, nakoľko ako je už uvedené vyššie, žalobca sa nedomáhal zriadenia vecného bremena voči konkrétnym fyzickým osobám, ale domáhal sa zriadenia vecného bremena, ktoré by zaťažovalo pozemky bez ohľadu na aktuálny stav vlastníckeho práva k nim.

2.1. Poukázali na to, že žalobcovi nič nebránilo k tomu, aby využil ust. § 80 ods. 1 CSP, aby v konaní pokračoval tak, že titulom zmeny vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam navrhne zmenu účastníka na strane žalovaného a žalobca bude naďalej viesť konanie voči K. I., ako novému vlastníkovi nehnuteľností. K tomu, aby súd takémuto návrhu vyhovel sa pritom nevyžaduje súhlas nového žalovaného. Zdôraznili, že skutočnosť, že došlo k zmene vlastníckeho práva k pozemkom, nie je v žiadnom prípade relevantný dôvod k tomu, aby súd konštatoval, že žiadna zo strán sporu nezavinila zastavenie konania, alebo dokonca, že zastavenie konania procesne zavinila K. I., ktorá ani nie stranou sporu v tomto konaní. Ak teda žalobca v dôsledku zmeny vlastníckeho práva k pozemkom v prospech K. I. nenavrhol jej vstup do konania resp. nenavrhol zmenu účastníka na strane žalovaného, ale v dôsledku zmeny vlastníckeho práva k pozemkom vykonal späťvzatie žaloby, v takomto prípade nemožno uvažovať o tom, že by žiadna zo strán sporu procesne nezavinila zastavenie konania, alebo dokonca, že by zastavenie konania zavinila K. I., nakoľko je úplne zjavné, že zastavenie konania procesne zavinil žalobca. Z tohto titulu mal súd prvej inštancie jednoznačne rozhodnúť o trovách konania tak, že žalovaní majú voči žalobcovi právo na náhradu trov konania. Taktiež uviedli, že žalobca inicioval konanie, v ktorom sa domáhal zriadenia vecného bremena, ktoré Občiansky zákonník vôbec nepripúšťa, čo znamená, že ak by žalobca pokračoval v konaní, súd by musel žalobu ako zjavne nedôvodnú zamietnuť. To nakoniec vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie. Z tohto titulu žalobca vykonal späťvzatie žaloby s poukazom na veľmi nepresvedčivé odôvodnenie, že tak učinil z dôvodu zmeny vlastníckeho práva k pozemkom, na ktorých sa domáhal zriadenia vecného bremena zo žalovaných na K. I.. Ako je už uvedené vyššie, žalobca mal právo realizovať toto jeho dispozičné oprávnenie, avšak vzhľadom na kontext celej veci výhradne s dôsledkom v podobe povinnosti nahradiť žalovaným trovy konania z dôvodu procesného zavinenia žalobcu na zastavení konania. To platí obzvlášť za stavu, ak by súd žalobu zamietol v prípade, že by žalobca späťvzatie žaloby nevykonal. To pritom nie sú domnienky ani teoretizovanie zo strany žalovaných, ale konštatovanie samotného súdu.

2.2. V závere uviedli, že namietajú rozhodnutie súdu prvej inštancie aj z dôvodu, že súd na rozhodnutie o trovách konania aplikoval ustanovenie § 257 CSP, bez bližšieho odôvodnenia, avšak žalovaní majú za to, že v tomto prípade nie sú dané absolútne žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré by žalovaným nemala byť priznaná náhrada trov konania voči žalobcovi výhradne s poukazom na prevod alebo prechod vlastníckeho práva žalovaných k nehnuteľnostiam na inú osobu. Jedinou osobou, ktorá procesne zavinila zastavenie konania je žalobca a preto je dôvodné, aby všetky trovy. V závere uviedli, že ak je žaloba neprípustná a od samého začiatku zrelá na zamietnutie, súd nemal pripustiť vykonanie dokazovania znaleckým posudkom, ktoré bolo zjavne neúčelné a nevhodné. Z tohto dôvodu žalovaní považujú, za krajne nespravodlivé, ak by mali znášať trovy štátu vynaložené na takéto znalecké dokazovanie v konaní o žalobe, ktorá bola od samého začiatku zjavne nedôvodná.

3. K podané odvolaniu sa písomne vyjadril žalobca, ktorý uviedol, že uznesenie súdu prvej inštancie považuje za správne, spravodlivé a riadne odôvodnené, s ktorým sa plne stotožňuje. Predmetné konanie žalobca inicioval výlučne z dôvodu, že žalovaní odmietli udeliť súhlas so zriadením vecného bremena, pričom práve v tejto súvislosti bolo v konaní vykonávané dokazovanie. Žalobca vzal žalobu v celom rozsahu späť z dôvodu, že žalovaní už nie sú vlastníckymi predmetných nehnuteľností, na ktorých žiada zriadiť vecné bremeno. Jeho nárok bol dôvodný, avšak v dôsledku iného súdneho konania došlo k zmene

vlastníctva nehnuteľností, na ktorých sa domáhal zriadenia vecného bremena. Žalobca túto zmenu vlastníckeho práva žiadnym spôsobom nezavinil. K späťvzatiu žaloby viedli žalobcu objektívne dôvody, na ktoré žalobca nemal dosah. Existenciu takého objektívneho dôvodu – zmeny vlastníctva k spornej nehnuteľnosti v inom konaní, nie je možné pripísať na farchu žalobcu, naopak možno urobiť záver o tom, že práve správanie žalovaných podmienilo späťvzatie žaloby, o čom svedčí napokon aj výsledok v spomínanom konaní o určení vlastníctva k nehnuteľnosti v ktorom súd konštatoval absolútnu neplatnosť darovacej zmluvy. Žalobca nenesie žiadnu zodpovednosť za vzniknutú situáciu, naopak, zavinenie na zastavení konania by bolo v danom prípade možné pričítať práve žalovaným, ktorí svojim konaním priamo prispeli k právnej neistote ohľadom vlastníctva predmetných nehnuteľností. Zároveň žalobca uviedol, že podľa aktuálnych listov vlastníctva sú na predmetných nehnuteľnostiach zapísané poznámky, a to upovedomenie o začatí exekúcie 342EX 872/23 predajom nehnuteľností so zákazom pre povinnú nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami a zriadením exekučného záložného práva na nehnuteľnosti so zákazom pre povinnú nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami - povinná K. I. v prospech oprávneného I. I. I.. Je teda zrejmé, že táto nová vlastníčka predmetných nehnuteľností má zakázané nakladať s nehnuteľnosťami a je predpoklad, že dôjde k predaju týchto nehnuteľností v exekučnom konaní a tým opätovne aj k zmene vlastníka, čím by došlo k predĺženiu konania a navyšovaniu trov. V závere zdôraznil, že konanie žalobcu nebolo svojvoľné, ale bolo priamo vyvolané zmenou právneho stavu, ktorú žalobca nezavinil, a preto odvolaciemu súdu navrhol, aby napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie v celom rozsahu potvrdil.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. CSP) preskúmal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku o nároku na náhradu trov konania a trov štátu podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

5. Podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,

6. Podľa § 391 ods. 1 CSP, ak odvolací súd zruší rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, prerušiť konanie, schváliť zmier, zastaviť konanie alebo postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci vec patrí.

7. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa podanou žalobou doručenou Okresnému súdu Nitra dňa 22.06.2021, domáhal zriadenia vecného bremena zodpovedajúceho právu užívania, prevádzkovania a opravy vodovodu a kanalizácie a tiež vstupu osôb na účely prevádzky, údržby, opráv a rekonštrukcie vodovodnej a kanalizačnej prípojky. Podaním zo dňa 03.07.2025 (č. I. 734 spisu), vzal žalobca svoju žalobu v celom rozsahu späť, s čím žalovaní v 1.a 2. rade súhlasili (č. I. 758 spisu). Následne súd prvej inštancie vo veci rozhodol napadnutým uznesením č. k. 16C/26/2021-767 zo dňa 28.08.2025 tak, že konanie zastavil, žiadnej zo strán sporu nepriznal nárok na náhradu trov konania a rozhodol, že štát má nárok na náhradu trov konania štátu proti žalovaným v 1. a v 2. rade spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 %.

8. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

9. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

10. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

11. Vo všeobecnosti platí, že náhradu trov konania ovláda zásada úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Zásada procesnej zodpovednosti za zavinenie (pôvodne § 146 ods. 2 a § 147 OSP) bola transformovaná do podoby vyjadrenej v § 256 CSP a znamená, že trovy je povinná nahradiť tá zo strán, ktorá zavinila, že vznikli. Zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu nevznikli, uložená rozhodnutím

súdu tomu, kto ich vznik zaviniel. Náhrada týchto trov sa prisudzuje bez ohľadu na meritórny výsledok sporu. Pojem „procesné zavinenie“, použitý v ustanovení § 256 CSP, sa posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Zásada zodpovednosti za zavinenie je inštitútom procesného práva, a preto rozhodujúcimi skutočnosťami na posúdenie tejto zodpovednosti sú tie, ktoré vznikli po začatí konania. Zavinenie však nie je možné interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je správanie sa strany sporu (teda aj jej prejav vôle spočívajúci napr. v späťvzatí žaloby) a dôsledkom je vznik trov protistrany (pozri uznesenie Ústavného súdu ČR, II. ÚS 563/01 alebo I. ÚS 469/04). Prvkom zavinenia môže byť aj náhoda, napr. odpadnutie predmetu sporu, pretože nič z toho nie je možné pripočítať na ľarchu toho, kto sa iba bránil. Pokiaľ jedna procesná strana zaviniť, že konanie muselo byť zastavené, pričom o veci nemôže byť meritórne rozhodnuté, a tým zistené, či bola žaloba podaná dôvodne, vzniká jej zásadne povinnosť nahradiť druhej procesnej strane trovy konania. Pojem „procesné zavinenie“ je pritom nevyhnutné vykladať komplexne a extenzívne. Za osobu, ktorá zaviniť zastavenie konania, je považovaný aj žalovaný, ktorý svoj dlh splnil po začatí sporu a vyvolal tým u žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia dôvodne podanej žaloby. Pokiaľ sporovej strane možno pričítať procesné zavinenie trov konania, ktoré by inak neboli vznikli, súd prizná ich náhradu protistrane (§ 256 ods. 2 CSP).

12. Ak dôjde k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby, potom je povinnosťou súdu pri rozhodovaní o trovách konania skúmať procesnú zodpovednosť za daný výsledok sporu na oboch procesných stranách, teda na strane žalobcu, ako aj na strane žalovaného. Kritérium procesného zavinenia potom treba posudzovať z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana vzala neskôr žalobu späť, t. j. či žalovaný splnil všetko čo žalobca požadoval (vrátane príslušenstva) alebo nie. Pokiaľ je z obsahu spisu nesporné, že žalovaný nespĺnil všetko čo žalobca v žalobe požadoval, je nutné procesné zavinenie za zastavenie konania primerane rozdeliť, a to v súlade so zásadou úspechu vyplývajúcej z ust. § 255 ods. 2 CSP. Zo zásady úspechu vyjadrenej v ust. § 255 ods. 2 CSP vyplýva, že úprava v CSP už nepatrný neúspech nepozná (predtým § 142 ods. 3 OSP) a pri rozhodovaní sa zohľadňuje každý neúspech, a to vrátane neúspechu v časti príslušenstva pohľadávky.

13. Odvolací súd preskúmal uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti týkajúcej sa trov konania (výrok II. a III.) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných v 1. a v 2. rade je podané dôvodne. V prejednávanej veci súd prvej inštancie skonštatoval, že procesné zavinenie na zastavení konania nemožno pričítať žiadnej zo strán sporu, nakoľko v priebehu konania došlo k zmene vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam, na ktorých žalobca žiadal zradiť vecné bremeno, a túto skutočnosť nemožno pričítať žiadnej zo strán sporu. K uvedenému záveru súdu prvej inštancie odvolací súd uvádza, že v prípade vecných bremien spojených s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti (ako je to v prejednávanej veci), má obmedzenie vlastníka právne dôsledky nielen pre toho, kto bol vlastníkom nehnuteľnosti v čase zriadenia vecného bremena, ale tiež pre každého ďalšieho právneho nástupcu. Ani zmena vlastníka nehnuteľnosti, v prospech ktorej bolo vecné bremeno zriadené, nemení nič na obsahu zriadeného vecného bremena. Z uvedeného dôvodu, nie je zrozumiteľný záver súdu prvej inštancie ktorý konštatoval, že procesné zavinenie na zastavení konania nemožno pričítať žiadnej zo strán. Ak došlo k zmene vlastníkov nehnuteľnosti (počas súdneho konania) na strane žalovaných, žalobca mohol postupovať ust. § 80 ods. 1 CSP a v konaní pokračovať (v dôsledku prevodu práva alebo povinností) s právnymi nástupcami. Z obsahu späťvzatia žaloby nie je možné zistiť, z akého dôvodu žalobca tento zákonom predpokladaný procesný postup nenavrhol a či skutočným dôvodom pre späťvzatie žaloby nebolo stanovisko súdu oznámené žalobcovi písomne prípisom zo dňa 05.06. 2025 (č.l. 729 spisu) doručené žalobcovi dňa 24.06. 2025. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že žalobca ako „pán sporu“ môže žalobcu vziať späť a keďže v danom štádiu konania žalovaní nemali námietky voči späťvzatíu žaloby a zastaveniu konania, súd prvej inštancie nič nebránilo vyhovieť tomuto návrhu žalobcu. Pokiaľ žalobca vzal žalobu za daných okolností späť a v späťvzatí žaloby zrozumiteľne neuviedol dôvody, pre ktoré už nechce v konaní pokračovať s právnymi nástupcami žalovaných, v takom prípade nemožno hovoriť o procesnom nezavinení na zastavení konania, nakoľko zmena doterajších vlastníkov na predmetných nehnuteľnostiach nepredstavovala takú skutočnosť, pre ktorú bol žalobca povinný vziať žalobu späť.

14. Odvolací súd zároveň uvádza, že v priebehu súdneho konania vznikli štátu trovy konania na znalecké dokazovanie, keď uznesením zo dňa 31.01.2024 č. k. 16C/26/2021-441, bol v predmetnej veci ustanovený znalec Ing. Tomáš Kinczera, PhD, ktorému uznesením zo dňa 23.06.2025 č. k. 16C/26/2021-730 súd priznal znalečné vo výške 980,26 eura. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zároveň rozhodol, že štát má nárok na náhradu trov konania štátu proti žalovaným v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne v rozsahu 100 % s odôvodnením, že sa riadil zásadou spravodlivosti a keďže žalobca celkovo zaplatil na trovy znaleckého dokazovania sumu 500 eur, a znalecké dokazovanie navrhli vykonať obe strany sporu, prijal záver, že je spravodlivé, aby každý z nich zaplatil vykonanie uvedeného dôkazu v rozsahu 50 %.

15. V tejto súvislosti odvolací súd dáva do pozornosti súdu prvej inštancie Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. júla 2018, sp. zn. 4Obo/3/2018 (publikované ako rozhodnutie č. 75 v Zbierka stanovísk 9/2018) . V tomto uznesení Najvyšší súd SR konštatoval : „ Štátu patrí náhrada trov, ktoré skutočne vynaložil v súlade s v danom čase platnou procesnou normou, ustanovením § 148 OSP, podľa ktorej mu ex lege vznikol nárok na ich náhradu, a to napriek tomu, že nová procesná úprava CSP analogické ustanovenie neobsahuje. Aplikáciou základného princípu uvedeného v čl. 4 ods. 2 CSP s použitím ustanovenia § 253 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 255 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP je možné štátu náhradu trov konania voči neúspešnej strane sporu priznať aj za právnej úpravy Civilného sporového poriadku“.

16. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď vyslovil, že štát má právo na náhradu trov konania, ktoré platil. K uvedenému odvolací súd dáva do pozornosti, že v civilnom sporovom konaní vo všeobecnosti platí, že náhrada trov konania sa priznáva podľa zásady úspechu vo veci, ktorá je doplnená zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie. Niet dôvodu, aby sa tieto princípy neuplatnili aj pri rozhodovaní o trovách vzniknutých štátu. V predmetnej veci konanie neskončilo meritorným rozhodnutím, ale zastavením konania. Pre rozhodnutie o trovách štátu bolo preto kľúčovým určenie strany, ktorá procesne zavinila zastavenie konania, pretože táto zodpovedá aj za trovy, ktoré štátu v tomto konaní vznikli.

17. Účelom ustanovenia § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, právo sa dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. Civilný sporový poriadok vyžaduje pre realizáciu tohto sudcovského moderačného práva, aby v danom prípade išlo o výnimočné okolnosti a dôvody hodné osobitného zreteľa. Jednou zo skupín prípadov, v ktorých aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy, sú prípady charakteristické sociálnym aspektom, ktorý vystupuje do popredia vtedy, keď povinná strana sporu nemôže uhradiť náhradu trov konania z dôvodov, ktoré sama nezavinila, alebo ich môže uhradiť len s veľkými ťažkosťami. V takýchto prípadoch súd zohľadňuje osobné, majetkové, zárobkové a iné pomery oboch strán, prihliada na postoj strán v konaní a prípadne iné okolnosti a môže dospieť k záveru o úplnom nepriznaní trov konania úspešnej strane alebo o nepriznaní čiastočnom, a to práve s ohľadom na intenzitu preukázaných dôvodov hodných osobitného zreteľa (citované z uznesenia Ústavného súdu SR z 8. decembra 2011, sp. zn. II. ÚS 563/2011-14, a prispôsobené novej právnej úprave).

18. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ustanovenia § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď síce sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 a §256 CSP , súd však dôjde k záveru, že existujú dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov celkom alebo sčasti nie je možné priznať. Musí ísť o celkom výnimočný prípad, ktorý musí byť v rozhodnutí aj náležite odôvodnený. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach u strán sporu.

19. S poukazom na vyššie uvedené dôvody, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušil v napadnutých výrokoch o trovách konania a trovách konania štátu a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Úlohou súdu prvej inštancie bude opätovne sa zaoberať otázkou procesného zavinenia strán sporu na zastavení konania a v zmysle uvedenej zásady rozhodnúť

aj o priznaní trov konania štátu. Zároveň sa vyporiada sa aj s námietkami žalovaných v 1. a v 2. uvedenými v podanom odvolaní. Pokiaľ súd prvej inštancie príde k záveru, že jedna zo strán procesne zavinila zastavenie tohto konania bude sa s ohľadom aj na návrh žalobcov zaoberať tým, či v danej veci existujú výnimočné okolnosti zakladajúce dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré trovy zastaveného konania, strane sporu nie je možné priznať.

20. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie aj o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania podľa § 396 ods. 3 CSP.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).